

Posudek školitele na bakalářskou práci Kateřiny Chudobové: *Pionýrská organizace v období tzv. normalizace a transformace v pamětnické reflexi*. Praha: Fakulta humanitních studií UK, 2024, 38 s.

Bakalářská práce Kateřiny Chudobové je založena na orálně-historickém výzkumu, který byl realizován s – bývalými i současnými – členy a členkami jedné nejmenované pionýrské organizace v období tzv. normalizace a transformace. Autorka se tedy ve svém výzkumu opírá především o narativní analýzu pamětnických reflexí, které byly sbírány s ohledem na předem stanovená témata z oblasti dějin každodennosti (tj. fungování organizace, náplň schůzek, táborů a dalších aktivit s mládeží), přičemž okrajově se snaží reflektovat také vliv ideologie a komparovat situaci před rokem 1989 a po něm. Práce proto je – či spíše měla být – jakýmsi pokusem o porozumění tomu, jakým způsobem se pionýrská organizace proměňovala z původně socialistického nástroje pro formování mládeže směrem k volnočasové aktivitě pro mládež v demokratické společnosti, a jak na tento přechod – s odstupem času – nahlízejí jednotliví aktéři/aktérky, a to nejen z řad vedení organizace, ale i jejích řadových členů.

Úvodem je třeba konstatovat, že předkládaný text vznikl ve značném spěchu a poměrně eklekticky, což se bohužel negativně podepsalo na jeho výsledné kvalitě, a to jak po formální, tak po obsahové stránce. Jako školitel jsem neměl dostatečný prostor vyjádřit se k finální verzi práce, což mělo za následek řadu nedostatků, na něž byla autorka v předcházejících verzích již upozorňována (např. využití další relevantní literatury, problém nekritického přebírání dobových pramenů, důslednost anonymizace, problém s parafrázemi apod.). Výsledkem je tak spíše jakýsi polotovar – o čemž svědčí i celkový rozsah práce, který se pohybuje pod minimální stanovenou hranicí – než propracovaný a promyšlený příspěvek k problematice trávení volného času v období společenské tranzice. Je to velká škoda, protože autorka i téma mají dle mého názoru mnohem větší potenciál.

Struktura práce byla zvolena logicky. Po úvodu, v němž autorka formuluje výzkumný záměr a své motivy pro výběr tématu (jakkoliv již v této fázi bylo možné více – a především kritičtěji – pracovat s vlastní badatelskou reflexivitou), následuje metodologická část, která zahrnuje všechny podstatné okruhy (metody sběru dat, dosavadní stav bádání, vzorkování, reflexe terénního výzkumu a etické aspekty). Ke každému z těchto okruhů lze mít pochopitelně řadu připomínek – narátorů/narátorek (nebo spíše pořizovaných rozhovorů) mohlo být určitě více; primární a sekundární zdroje (tj. literatura a prameny) mohly být jasněji rozlišeny; dosavadní stav bádání mohl zahrnovat další relevantní tituly a především již obhájené kvalifikační práce (na něž byla autorka navíc taktéž upozorněna); anonymizace mohla být důslednější (resp. konzistentnější) apod. Další větší celek představuje historický kontext, který propojuje dobový rámeček s vývojem pionýrského hnutí, a to za využití – zejména – dobové literatury. Ačkoliv autorka v tomto případě hojně parafrázuje a důsledně odkazuje na použité texty, většinu tezí (bohužel i těch ideologicky zbarvených) pouze nekriticky přebírá (tj. řadí za sebe) a jednomu

z klíčových etap (po roce 1989) prakticky nevěnuje pozornost, což se přenáší i do následující – empirické – části.

Samostatnou kapitolu představuje právě empirická část, která je – i přes proklamované využití narativní analýzy v metodologické části – založena spíše na klasické obsahové analýze. Jednotlivá témata, jakkoliv dobře zvolená, tak autorka vykládá opakovaně podle stejného klíče – tj. obecné informace jsou doplněny o parafráze z rozhovorů, případně o přímé citace, které jsou před/po výskytu opět zopakovány ve formě parafrází. V důsledku toho autorka pouze „klouže po povrchu“ a jednotlivé citované či parafrázované narativy tak slouží pouze pro ilustraci nikoliv jako předmět hodný hlubšího zamyšlení a kritické interpretace. Tento nedostatek se stává ještě zřetelnější ve způsobu zvoleného výkladu, v němž absentuje chronologická linka. Řada narativů tak visí v jakémsi „bezčasí“, což by snad bylo možné tolerovat v případě převládajícího klišé o normalizaci, nedává však smysl v kontextu práce, která se má věnovat také transformačnímu období. Pro autorku nicméně jako by byl mezníkem pouze rok 1989. V této rovině je pak (ne)překvapivá také nekritičnost narátorů/narátorek vůči pionýrské organizaci v období státního socialismu.

Po formální stránce bohužel práce vykazuje celou řadu stylistických a gramatických nedostatků, které jen potvrzují v úvodu zmiňovaný tlak na rychlé odevzdání. Textu by prospělo opakované čtení s dostatečným časovým odstupem, které by nepochybně umožnilo řadu chyb identifikovat a eliminovat.

Bakalářskou práci kolegyně Chudobové nicméně i přes výše uvedené (nemalé) obsahové i formální nedostatky **doporučuji k obhajobě a navrhuji její hodnocení známkou 3 („dobře“)**. Důvodem je fakt, že studentka prokázala, že je schopna sama navrhnout a zrealizovat orálně-historický výzkum a dle možností získané narativy zasadit do příslušného historického kontextu a současně je komparovat s dalšími dostupnými prameny. Věřím, že pokud by práci věnovala náležité množství času, výsledek by byl nepochybně minimálně o jeden stupeň lepší.

V Praze, dne 23. 8. 2024

Mgr. Jiří Hlaváček, Ph.D.